

její konečné žádání, jak sám stěžovatel uvádí (srov. rozh. čís. 4890 a 12.535 a j. sb. n. s.). V souzeném případě tvrdili žalobci v žalobě, že při uzavření nájemní smlouvy bylo ujednáno, že pronajímatelkám, nebude-li zapláceno nájemné, přísluší právo nájemní poměr okamžitě rozvázati, a dále tvrdili, že žalovaný déle než půl roku nájemné nezaplatil, ač byl opětovně upomenut a naposled vyrozuměn dopisem ze dne 16. března 1934, že, nezaplatí-li dlužnou činži do 24. března 1934, bude se pokládati nájemní smlouva za rozvázanou a bude se domáháno vyklizení najatých místností. Z tohoto obsahu žaloby i z jejího konečného návrhu vyplývá zřejmě, že se žalobci domáhají nároku na základě ustanovení nájemní smlouvy, t. j. vyklizení místností jako konečného výsledku, na němž jim právě záleží. Jest lhostejné, že nebylo žalováno o zrušení nájemní smlouvy a že se v žalobě tvrdilo, že nájemní smlouva byla dnem 24. března 1934 rozvázána, neboť to nemůže nic změnit na povaze sporu jako sporu, jenž se týká nájemního poměru jako takového a v němž se žádá vrácení najaté věci, vždyť právě zrušením nájemní smlouvy se odůvodňuje žádané vyklizení a není nutným současný výrok rozsudkový o zrušení nájemní smlouvy, jež je v takovém případě jen otázkou předurčující. Pro řízení o žalobách o vyklizení a o odevzdání najaté věci (§ 573 c. ř. s.) platí podle stálé soudní praxe (srov. rep. čís. 196 býv. nejv. soudu ve Vídni — čís. 967 úř. sb. a rozh. čís. 2730, 4890, 5320, 6009, 8501 a 8873 sb. n. s.) zvláštní ustanovení § 575 první odstavec c. ř. s. o kratších lhůtách k opravným prostředkům, neboť nutkavost sporu nájemního v § 571 c. ř. s. zdůrazněná a zájem strany na brzkém uskutečnění jejího nároku platí i v takovémto sporu. Právem proto odmítl odvolací soud odvolání pro opožděnost, ana nebyla zachována osmidenní lhůta stanovená v § 575 první odstavec c. ř. s.

Čís. 13749.

Obchodní pomocníci (zákon ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák.).

Z toho, že obchodní pomocník nepoužil oprávnění k předčasnému vystoupení ze služby, ježto mu zaměstnavatel přikázal podržené služby nesouvisející s jeho služebním postavením, nelze vyvozovati, že nesměl odepřít konání služeb, jež mu podle smlouvy nepříslušely. Odepření takovýchto služeb nezakládá pro zaměstnavatele propouštěcí důvod podle § 27 čís. 4 zák. o obch. pom.

(Rozh. ze dne 13. září 1934, Rv I 1629/32.)

Žalobce byl u žalované firmy zaměstnán jako vedoucí směny. Ježto odepřel konati přikázané mu práce míchačské, byl žalovaným propuštěn. Žalobě o zaplacení služebních požitků za zákonnou výpovědní lhůtu bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Neprávem vytýká dovolatelka odvolacímu soudu, že prý přehlédl, že se propuštění žalobce stalo ze dvou důvodů, především proto, že se do-

pustil opětých poklesků ve službě jako vedoucí směny, a dále proto, že se zdráhal konati příkázané mu práce, neboť v rozsudku odvolacího soudu bylo zevrubně vyloženo, že žalobcovy poklesky ve službě vedoucího směny nepokládala žalovaná firma za důvod k jeho předčasnému propuštění, nýbrž že byl pro ně jen písemně napomenut, a že k propuštění došlo z toho důvodu, že se žalobce zdráhal konati práce nově mu příkázané. Jest proto správný názor odvolacího soudu, že pro spor jest rozhodnou otázka, zda žalovaná firma byla oprávněna uplatňovati jako propouštěcí důvod podle § 27 čís. 4 zák. o obch. pom. skutečnost, že žalobce odepřel konati práci míchače, pokud se týče pomocného dělníka. Jest sice souhlasiti s dovolatelkou v tom, že podle § 26 čís. 2 zák. o obch. pom. jest zaměstnanec oprávněn vystoupiti předčasně ze služby, když zaměstnavatel poruší podstatná ustanovení služební smlouvy, a domáhati se pak na zaměstnavateli náhrady podle § 29 zák. o obch. pom. Leč tohoto práva zaměstnanec užití sice může, ale nemusí, neboť mu přísluší jako při jiné smlouvě především právo trvati na splnění služební smlouvy zaměstnavatelem. Z toho, že obchodní pomocník nepoužil oprávnění k předčasnému vystoupení ze služby, nelze tedy vyvozovati, že by nesměl odepřít konání služeb, jež mu podle smlouvy nepříslušely, a že takové odepření zakládá pro zaměstnavatele propouštěcí důvod podle § 27 čís. 4 zák. o obch. pom. Podle § 27 čís. 4 zák. o obch. pom. jest důležitým důvodem, oprávnujícím zaměstnavatele k předčasnému propuštění, vzpírá-li se zaměstnanec vytrvale vykonávati své služby nebo podrobiti se zaměstnavatelovým nařízením, odůvodněným předmětem služebního výkonu. Dovolatelka tvrdí, že příkázání prací míchačských žalobci se musilo státi v zájmu služby a že tedy žalobce, odepřev je konati, vzpíral se podrobiti se nařízení zaměstnavatelovu, avšak při tom přehlíží, že zákon v § 27 čís. 4 má na mysli jen služby, k jejichž konání jest zaměstnanec podle služební smlouvy povinen, jak plyne ze slov »své služby «a »služebního výkonu«. Nižšími soudy bylo zjištěno, že žalobce byl u žalované firmy zaměstnán jako vedoucí směny a že byl přihlášen u Pensijního ústavu k nensijnímu pojištění, pročez jeho služební poměr byl právem posuzován podle zákona ze dne 16. ledna 1910 čís. 20 ř. z. Že služba míchače, kterou žalobce odepřel konati, byla jiného, podřízenějšího druhu, než služba vedoucího směny, toho si byly podle celého výsledku jednání ve sporu obě strany vědomy a také nižší soudy vycházely z tohoto předpokladu, neboť posuzovaly žalobce vzhledem k jeho postavení vedoucího směny za obchodního pomocníka, konajícího vyšší služby a požívajícího výhody pensijního pojištění, a odvolací soud správně dodal, že tu bylo nebezpečí, že by žalobce přišel zvláště o výhodu pensijního pojištění, kdyby přijal nižší služební postavení míchače nebo místo pouhého pomocného dělníka, které mu bylo podle zjištění nižších soudů nabízeno. Nebylo proto ani třeba blíže zkoumati, v čem záleží služba míchače, čím se liší od služby vedoucího směny, a zda změna v žalobcově služebním postavení byla nebo měla býti jen přechodná a byla spojena se snížením služebního platu. Že byl žalobce sprostěn svého původního postavení jako zodpovědný vedoucí směny, bylo zjištěno již v rozsudku prvního soudu, takže spisům odporuje dovolatelčino tvrzení, že se o tom první soud nezmínil. Pro spor ostatně není

rozhodné, zda toto předcházející sprostění žalobce jeho postavení jako zodpovědného vedoucího směny noční a ustanovení jeho jako druhého vedoucího směny denní bylo opatřením trestním čili nic, neboť záleží jen na tom, zda byla žalovaná firma oprávněna, by žalobce propustila okamžitě proto, že odepřel konati služby míchače pokud se týče pomocného dělníka. Již v rozhodnutí čís. 215 sb. n. s. bylo vyloženo, že není důvodem okamžitého propuštění podle § 27 č. 4 zák. o obch. pom., zdráhal-li se zaměstnanec, přijatý na vedoucí místo, konati služby podřízeného druhu, které mu podle smlouvy nepříslušely. Nejvyšší soud nemá důvodu, by se od tohoto právního názoru v souzeném případě odchýlil.

Čís. 13750.

Pojišťovací smlouva.

Význam pojmu »řidičské povolání«.

Sedí-li řidič vedle pána vozidla řídícího vůz, aby bděl nad řízením vozidla nebo jen aby převzal řízení kdykoliv pán vozidla mu je přenechá, jest ve výkonu svého řidičského povolání.

Vysadil-li pán vozidla řidiče z povolání, jehož měl pojištěného proti úrazu, z řízení vozidla a svěřil-li řízení řidiči amatéru majícímu řidičskou zkoušku za dozoru řidiče z povolání, není v tom o sobě neopatrnost podle §§ 1297, 1299 obč. zák.

(Rozh. ze dne 13. září 1934, Rv I 2187/32.)

Žalující firma byla pojištěna u žalované pojišťovny pro případ úrazu řidiče auta žalující firmy, pro případ smrti z úrazu na 20.000 Kč. Při srážce auta žalující firmy, řízeného jejím ředitelem F-em, byl řidič žalobkyně, sedící vedle ředitele, tak těžce poraněn, že následkem úrazu zemřel. Žalobě firmy proti pojišťovně o vyplacení 20.000 Kč procesní soud první stolice vyhověl. Důvody: Sporné je jen, jak jest vykládati zvláštní v pojistce uvedenou podmínku: Pojištěním jsou kryty jen úrazy (řidiče), utrpěné v povolání jako šofér. Žalovaná strana připustila, že nespádají pod pojištění jen úrazy utrpěné při řízení auta, nýbrž i jiné, které se přiházejí při jiném výkonu povolání řidiče, než právě při řízení. Již z toho plyne nesprávnost názoru žalované, že řidičem jest míněna jen osoba auto řídící a že, nebyti dodatku zvláštních podmínek »při výkonu svého povolání« mohl by tímto řidičem býti i řidič amateur. Pojmu »řidič« je použito jako rovnocenného s pojmem šofér, tedy řidič z povolání, jak vidno i z toho, že v dopise ze dne 10. února 1926 užívá žalovaná obou pojmů jako stejnoznačných. I v pojistce je ve zvláštních podmínkách použito pojmu šofér a tím vyznačeno, že v pojistce použitým pojmem »řidič« jest rozuměti jen řidiče z povolání. I celá instituce tohoto druhu pojištění má za účel, by majitelé aut měly své šoféry pojištěny proti úrazům při jich povolání se přiházejícím. Je nesporno, že v souzeném případě přichází jako pojištěný v úvahu Karel B., který byl u žalující řidičem auta »Praga«. Zúzuje se tedy řešení sporu na otázku, zda Karel B. utrpěl při nehodě dne 29. listo-